

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД
от
ПЕТЪР ДИЛОВ
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА И ИНДУСТРИЯТА

***Относно:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия, приет ПМС № 85 от 30.04.2020 г., обн., ДВ, бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г., изм., бр. 89 от 26.10.2021 г., в сила от 26.10.2021 г., изм. и доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., в сила от 1.03.2023 г.*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 и ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия и контрол, приет с ПМС № 85 от 30.04.2020 г., обн., ДВ, бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г., изм., бр. 89 от 26.10.2021 г., в сила от 26.10.2021 г., изм. и доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., в сила от 1.03.2023 г.

1. Причини, които налагат приемането на подзаконовия нормативен акт

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия (ЗИД на ЗПП), обнародван в Държавен вестник, брой 106 от 2025 г., са приети промени, включващи:

- допълнение в чл. 12 на нови т. 12 и 13, допълващи правомощията на Агенцията за публичните предприятия и контрол (АППК), а именно да приеме Система за управление на корупционния риск в публичните предприятия (т. 12) и да наблюдава за нейното изпълнение, както и да приеме Кодекс за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия (т. 13);

- допълнение в чл. 29, ал. 4 - изискване отчетите за оценка на риска да включват и отчет за оценка и контрол на корупционния риск;

- създаване на нова Глава осма „Мерки за противодействие на корупцията и насърчаване на почтеността в публичните предприятия“ с чл. 32 и 33.

Посочените допълнения в ЗПП от края на 2025 г. са обосновани в мотивите към законопроекта с включването в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) на реформа „Противодействие на корупцията“ от компонент 10 „Бизнес среда“, в които е предвидено въвеждането на инструменти за борба с корупцията и повишаване на почтеността в държавните предприятия, а тези инструменти са част от националните мерки, заложиени в

цялостната реформа за борбата с корупцията на всички равнища в това число и в публичните предприятия. Предвиденото внедряване на Система за управление на корупционния риск е обосновано и с Насоките за борба с корупцията и почтеност в държавните предприятия на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, с които се предлага на държавите в ролята им на собственици на предприятия подкрепа в борбата с корупцията и насърчаване на почтеността в тези предприятия.

С § 5, т. 1 от Заключителните разпоредби та ЗИД ЗПП е създадено задължение в 3-месечен срок от влизането в сила на закона подзаконовите нормативни актове по прилагането му да се приведат в съответствие с закона. Основен подзаконов акт по прилагането на ЗПП е правилникът за неговото прилагане, чието изменение и допълнение се предлага с настоящия проект. ЗИД на ЗПП е в сила от 12.12.2025 г.

Съгласно чл. 29, ал. 4 от ЗПП е предвидено към отчетите на публичните предприятия, които се представят на органа, упражняващ правата на държавата, и на АППК по ред, формат, съдържание и срокове, определени в ППЗПП, към минималната нефинансова информация, която следва да се включи при изготвянето на посочените документи отчетите за оценка на риска да включват и „...оценка и контрол на корупционния риск“.

Съгласно чл. 32, ал. 1, т. 5 от ЗПП в Системата за управление на корупционния риск в публичните предприятия следва да се уреди определянето на служител по почтеността, който е винаги един от независимите членове на органите за управление и контрол на конкретното публично предприятие.

Съгласно чл. 33, ал. 3 от ЗПП, определеният за служител по почтеността извършва проверка за спазването на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия, по чл. 12, т. 13 от ЗПП и проверка за почтеността **при условия и по ред, определени в правилника за прилагане на закона.**

Действащата подзаконова нормативна уредба не разрешава посочените проблеми, тъй като не съдържа регламент на условията и реда за извършване на проверка за спазването на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия по чл. 12, т. 13 от ЗПП и проверка за почтеността от определения за служител по почтеността.

Предвид посоченото и в изпълнение на законовата делегация се предлага уредбата на ППЗПП да бъде допълнена, като се създадат съответни правила относно прилагането на цитираните нови изисквания.

Проектът на Постановление на МС за приемане на промени в ППЗПП е изготвен от АППК и включва следните предложения:

- Разпоредбата на чл. 14, ал. 2 се допълва, като се предвижда Отчетът за оценка на риска в нефинансовата информация да включва и отчет за оценка на риска, включително за оценка и контрол на корупционния риск. Целта на това допълнение е да се осигури на годишна база информация относно въвеждането и спазването на правилата на Системата за управление на корупционния риск в публичните предприятия и да се осигури възможност за изпълнение на законовото задължение на АППК по чл. 12, т. 12.

- Нормата на чл. 57, ал. 5 определя кои са средносрочните нефинансови цели и планирани резултати на дадено публично предприятие. Разпоредбата се допълва като се разширява съдържанието на цитираните понятия чрез включване и на изпълнението на въведената Система за управление на корупционния риск и прилагането на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия. В продължение на описаното е и изменението на чл. 60, ал. 4, където в изречение второ след думата „Самооценките“ се добавя „съдържат и

информация за изпълнението на документите по чл. 12, т. 12 и 13 от Закона за публичните предприятия и“.

- В чл. 61, ал. 3, т. 4 в началото думите „нефинансова декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството“ се заменят с „нефинансова информация“ и в края се добавя „както и отчет въведена ли е Системата за управление на корупционния риск в публичните предприятия, включваща информацията по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните предприятия и прилага ли се Кодексът за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия“. Изменението и допълнението на нормата е обосновано от необходимостта текстът на ППЗПП да бъде приведен в съответствие с текста на чл. 48 от Закона за счетоводството, който след промените от юли 2024 г. регламентира съдържанието и изготвянето на отчетът за устойчивостта на предприятията и да бъде отразено допълнението на ЗПП, направено с § 2 от ЗИД на ЗПП, обн., бр. 106/2025 г.

- С проекта на постановление се създават чл. 64а – 64с, в глава седма, като в наименованието ѝ се добавя „Мерки противодействие на корупцията и насърчаване на почтеността в публичните предприятия“. Целта на разпоредбите е да изпълни законната делегация на чл. 33, ал. 3 от ЗПП и да се регламентират условията и реда, съгласно които определеният служител по почтеността в публичното предприятие ще извършва проверки за спазването на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия по чл. 12, т. 13 от ЗПП и проверки за почтеност. Определени са принципите, които следва да се спазват при извършване на проверки за почтеност; задължението на органите за управление и контрол и служителите в публичните предприятия да оказват съдействие и да предоставят нужната информация на служителя по почтеността във връзка с извършваните проверки; предвижда се проверка за почтеност, както и необходимостта да бъде систематизирана информацията за състоянието в публичното предприятие през съответния период, като се посочва какво включва проверката и какъв е периодът, в който могат да се извършват проверките; регламентират се редът и условията за извършване на индивидуални проверки при назначаване на лицата и текущо, само при възникнала необходимост и др. В чл. 46д, ал. 1 е посочено, че обобщен годишен отчет за извършените през отчетната година проверки с направените констатации, предприети мерки и резултат от приложените мерки, когато има такива, се представя по реда и в срока по чл. 14, ал. 2. Чрез нормата се осигурява възможността Агенцията да получава информация относно въведената Система за управление на корупционния риск в публичните предприятия и да наблюдава нейното изпълнение, кавото е изискването на чл. 12, т. 12 от ЗПП. Разпоредбата на чл. 64е дава възможност на органите, упражняващи правата на държавата в публичните предприятия съобразно отрасловата им компетентност, съответно общите събрания, да разработят и приемат по-конкретен ред и срокове за извършване на проверки за спазването на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия и за почтеност, и да ги предоставят за сведение на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

2. Целите, които се поставят с предлагания акт

Предлаганият проект на ПМС е в изпълнение на мярка на етапна цел 226а „Мерки за борба с корупцията и за повишаване на почтеността“ от Реформа С10.R2: „Противодействие та корупцията“ от Националния план за възстановяване и устойчивост по отношение на публичното предприятия.

Основната цел съвпада с целта на законовите промени - изпълнение на цитираната по-горе реформа от НПВУ „Противодействие на корупцията“ в частта за въвеждане на

инструменти за противодействие на корупцията и повишаване на почтеността в държавните предприятия, както и изпълнение на препоръките на ОИСР в тази област.

Предложенията продължават усилията за противодействие на корупцията на всички равнища в публичните предприятия с осигуряване на условия на подзаконово ниво за прилагане на посочената Системата за управление на корупционния риск в публичните предприятия и с въвеждането в нормативната система за регулиране на публичните предприятия на Кодекс за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия като съществена част от същата система, както и с изрично предвиждане отчетите и докладите за нефинансовата информация да включват и отчетна информация, съдържаща оценка и контрол на корупционния риск.

Конкретните цели са:

- Изпълнение на законовата делегация на чл. 33, ал. 3 от ЗПП за регламентиране в ППЗПП на условията и реда за извършване на проверка за спазването на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия, по чл. 12, т. 13 от ЗПП и проверка за почтеността от страна на служителя по почтеността в съответното публично предприятие в определения в § 5 от ЗР на ЗИД на ЗПП срок;

- Допълване на чл. 61, ал. 3, т. 4 от ППЗПП с цел привеждане в съответствие с допълнението в чл. 29, ал. 4 от ЗПП.

3. Очаквани резултати от прилагането на проекта на нормативен акт

Основните очаквани резултати са:

1/ Изпълнение на законовата делегация на чл. 33, ал. 3 от ЗПП за уреждане в ППЗПП на условията и реда за извършване на проверка за спазването на Кодекса за етично поведение на лицата, заети в публичните предприятия, по чл. 12, т. 13 от ЗПП и проверка за почтеността от страна на служителя по почтеността в съответното публично предприятие;

2/ Привеждане в съответствие с допълнението в чл. 29, ал. 4 от ЗПП на текста на чл. 61, ал. 3, т. 4 от ППЗПП със съответното му допълване.

4. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата нормативна уредба

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, тъй като средствата за прилагането му ще са в рамките на утвърдените със Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. разходи по бюджета на МИИ, респективно на АППК. В тази връзка и предвид разпоредбата на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, към проекта е представена финансова обосновка – Приложение № 2.2.

5. Анализ за съответствието с правото на Европейския съюз

Проектът на постановление не съдържа разпоредби, въвеждащи в българското законодателство норми на правото на Европейския съюз, поради което не е необходимо изготвяне на справка за съответствие с европейското право съгласно изискванията на чл. 35, ал. 2, т. 5 от Устройствения правилника на Министерски съвет и на неговата администрация.

Проектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждане на регулаторни режими.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове е извършена частична предварителна оценка на въздействието на проекта на постановление.

На основание чл. 32, ал. 1 и ал. 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, проектът на постановление е изпратен за съгласуване, като получените становища са разгледани и отразени в приложената справка. В изпълнение на изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове проектът на ПМС, проектът на доклад от министъра на икономиката и индустрията до Министерския съвет, формуляр за частична предварителна оценка на въздействието и становище на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ при МС са публикувани на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Агенцията за публичните предприятия и контрол, като на заинтересованите страни е предоставен 30-дневен срок за предложения и становища. Получените в 30-дневния срок за обществени консултации бележки, предложения и констатации са отразени съгласно приложената справка, която е публикувана на посочените страници.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР–ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с изложеното по-горе и на основание чл. 8, ал. 2 и чл. 31, ал. 2 и ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам да бъде приет Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия.

**МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА
И ИНДУСТРИЯТА:**

ПЕТЪР ДИЛОВ

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия;
2. Проект на финансова обосновка;
3. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;
4. Справка за отразените становища по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

